

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Tweede en derde kwartaalrapportage 2019 GR Peelgemeenten

Datum

9 december 2019

Inleiding

Op 17 september 2019 is de tweede kwartaalrapportage van de Peelgemeenten ontvangen. Vervolgens ontvingen we op 13 november 2019 de derde kwartaalrapportage. Deze kwartaalrapportages zijn anders van opzet dan de eerdere rapportages. In plaats van één rapportage over zowel de organisatieontwikkelingen als ontwikkelingen op het gebied van beleid, de zorgkosten én de uitvoeringskosten, worden nu drie rapportages aangeleverd, met daarin:

- de zorgkosten voor elke gemeente apart;
- een 'overall' rapportage met de belangrijkste ontwikkelingen van de zorgkosten van alle gemeenten (de zogenaamde benchmark Peelgemeenten);
- de organisatie-/beleidsontwikkelingen van de uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten inclusief de uitvoeringskosten.

Hieronder wordt elke rapportage, voor kwartaal 2 en 3 gezamenlijk, samengevat weergegeven.

1. Samenvatting van de Rapportage zorgkosten Laarbeek 2^e en 3^e kwartaal 2019

Wmo

Na het tweede kwartaal was de prognose dat de uitgaven WMO € 213.000 hoger uit zouden vallen dan in 2018. Op basis hiervan is de gemeentelijke begroting bijgesteld. Oorzaken voor de overschrijding liggen in de indexering van de tarieven huishoudelijke ondersteuning en in een te verwachten stijging van het aantal cliënten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief.

Na kwartaal 3 geeft de GR Peelgemeenten voor de totale uitgaven Wmo de prognose dat deze € 40.000 hoger uitvallen dan in 2018, maar € 13.000 lager dan de bijgestelde begroting 2019. De prognose is ten opzichte van de prognose na het tweede kwartaal voornamelijk positief bijgesteld voor hulp bij het huishouden.

Na het tweede kwartaal zagen we in de kwartaalrapportage al een daling in de uitgaven voor Wmo Begeleiding, omdat in Laarbeek gestuurd wordt op lichtere en daarmee goedkopere vormen van begeleiding. Deze daling zet zich ook in het derde kwartaal door.

Jeugd

Na het tweede kwartaal was de prognose voor zorgkosten jeugd dat er voor 2019 een tekort zal zijn van € 391.000. Dit heeft geleid tot een bijgestelde gemeentelijke begroting. Na het derde kwartaal is de prognose dat er na 2019 een tekort zal zijn van € 103.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Bij jeugdhulp hebben we te maken met twee soorten aanbieders:

- A-variant: zij leveren hun diensten/zorg via de procedure van bestuurlijk aanbesteden;
- B-variant: met een aantal andere aanbieders, die zich niet konden vinden in de uitkomst van de procedure van bestuurlijk aanbesteden, zijn aparte afspraken gemaakt. Deze lopen nog door tot en met 2020.

De prognose na kwartaal 3 laat voor de A-variantaanbieders nog een grotere toename in de kosten zien dan de prognose na kwartaal 2. In de prognose van de B-variant is na het derde kwartaal wel een daling te zien ten opzichte van het tweede kwartaal. Dit komt omdat bij het bepalen van de prognose na het derde kwartaal rekening is gehouden met de onderlinge samenvoeging van bandbreedtes van de Peelgemeenten: het financiële effect hiervan wordt verdeeld tussen de gemeenten die zonder samenvoeging van de bandbreedtes hadden moeten bijbetalen. Dit lijkt een positief effect te hebben voor onze gemeente: minder meerkosten dan wanneer er geen samenvoeging was.

Op dit moment wordt door de GR Peelgemeenten gekeken welk verdeelsysteem voor dit voordeel gehanteerd moet worden bij de definitieve afrekening na 2019, dit op basis van daadwerkelijk gebruik. Er kan nog niet aangegeven worden wat dit financieel voor de gemeente Laarbeek betekent, omdat de doorrekening nog niet gereed is.

Het gebiedsteam jeugd houdt met het toewijzen van cliënten, daar waar de inhoud dit toelaat, rekening met bezettingsgegevens van de B-aanbieders.

De prognose van de kosten landelijke producten 2019 is hoger dan de uitgaven in 2018. Dit wordt veroorzaakt door de instroom van cliënten.

Er zijn tot en met september geen kinderen met jeugdzorgplus (gesloten plaatsing). Voor de prognose 2019 wordt uitgegaan van het voorschotbedrag voor de periode oktober-december, welke lager is dan de uitgaven 2018.

BMS

Op basis van de prognose tweede kwartaal, waarin de kosten lager uit zouden vallen dan begroot, is de begroting bijgesteld. Na het derde kwartaal geeft de prognose aan dat de verwachte kosten € 371.000 zijn, € 11.000 meer dan de bijgestelde begroting 2019.

Geprognosticeerd resultaat van de totale zorgkosten 2019 voor Laarbeek

Zorgkosten 2019	Uitgaven 2018	Bijgestelde begroting 2019	Prognose 2019 na 3 ^e kwartaal	Verschil prognose vs. bijgestelde begroting
Wmo	3.081.000	3.134.000	3.121.000	13.000
Jeugd	4.160.000	4.352.000	4.455.000	-103.000
BMS	422.000	360.000	371.000	-11.000
Totaal	7.663.000	7.846.000	7.947.000	-101.000

De totale zorgkosten voor 2019 vallen naar verwachting € 101.000 hoger uit dan de bijgestelde begroting. In de jaarrekening 2019 zal het uiteindelijke resultaat verwerkt worden.

Wat betreft de afwikkeling van de verplichtingen aan zorgkosten 2018 en eerder geeft de 2^e kwartaalrapportage 2019 aan dat deze een beperkte budgettaire afwijking laat zien van ongeveer incidenteel € 21.000 nadelig. In de 3^e kwartaalrapportage 2019 is de GR Peelgemeenten niet in de gelegenheid geweest om het beeld hiervan te actualiseren.

2. Samenvatting benchmarkgegevens***Wmo***

De kostenstijging omwille van de indexering en de invoering van het abonnementstarief doet zich Peelse breed voor.

De trend die in Laarbeek zichtbaar is – meer inzet op goedkopere vormen van begeleiding – zien we ook in Gemert-Bakel en Someren terug.

Jeugd

Voor alle gemeenten, met uitzondering van Someren waar een lichte daling te zien is, gaat de prognose 2019 uit van hogere zorgkosten jeugdhulp dan in 2018. Peelse gemeenten-breed is de prognose 2019 van de variant A € 2 miljoen hoger dan de uitgaven 2018. De stijging bij de gemeente Laarbeek wordt vooral veroorzaakt doordat de voorzieningen van hoog specialistische zorg die landelijk worden ingekocht, zijn toegenomen. De prognose 2019 is dat de kosten voor de B-variant hoger uitvallen dan de uitgaven 2018. Uit de gegevens van de Peelse gemeenten blijkt dat het aantal unieke cliënten bij de B-aanbieders in alle Peelse gemeenten is gedaald, terwijl de kosten sinds 2017 zijn gestegen.

BMS

Voor de Peelse gemeenten gezamenlijk gaat de prognose 2019 na kwartaal 3 uit van een daling in de kosten BMS ten opzichte van de uitgaven 2018 van € 80.000.

3. Samenvatting van de organisatie-/beleidsontwikkelingen van de uitvoeringsorganisatie Peelgemeenten inclusief de uitvoeringskosten

Organisatieontwikkelingen

De belangrijkste organisatieontwikkelingen hebben betrekking op de volgende thema's:

- *Evaluatie GR Peelgemeenten:* De colleges van de vijf deelnemende gemeenten hebben besloten de samenwerking op het sociaal domein in de GR Peelgemeenten voort te zetten en te versterken. Dit wordt nu verder uitgewerkt en zal leiden tot een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling/juridisch construct.
- *Plustaak werkgeverschap gezins- en jongerencoaches:* De eerste plustaak van de GR een feit: vanaf 2020 komen de gezins- en jongerencoaches van de gemeenten Asten, Laarbeek en Someren bij de GR Peelgemeenten in dienst. In het vierde kwartaal wordt de samenwerkingsovereenkomst tussen de GR en de drie deelnemende gemeenten vastgesteld.
- *Regionale inkoop samenwerking jeugd:* Naast de vijf Peelgemeenten nemen ook Helmond en Dommelvallei+ (Geldrop-Mierlo, Son en Breugel, Nuenen en Waalre) deel aan deze samenwerking. Voor deze samenwerking wordt een passende structuur gezocht. Om tot een inhoudelijke focus te komen is een gezamenlijke inkoopstrategie opgesteld.
- *ICT:* de doorontwikkeling van het registratie- en informatiesysteem ZorgNed is een belangrijk onderwerp. De uit ZorgNed voortkomende Business Intelligence (BI)tool voorziet in belangrijke mate in de vraag naar sturingsinformatie: hierop is een actueel overzicht van de invulling van het zorgaanbod te zien.

Beleidsontwikkelingen

Relevante beleidsontwikkelingen zijn:

- *Rechtmatige zorg:* De organisatie is bezig met de invulling van toezichthouderschap, om op te kunnen treden in het kader van 'rechtmatige zorg' of liever in gevallen van verdenkingen van onrechtmatigheden.
- *Resultaatgericht beschikken:* met betrekking tot de uitvoering van de Wmo wordt landelijk gewerkt aan 'resultaatgericht beschikken'.
- *Indexering 2020:* Omdat in de zorg- en welzijnssector sprake is van nieuwe cao's met behoorlijke loonstijgingen ontkomen we er niet aan om een indexering op de tarieven door te voeren in 2020, zeker omdat er in 2019 geen indexering is doorgevoerd op de tarieven voor Jeugd en Wmo-begeleiding. Gemeenten worden via het gemeentefonds gecompenseerd voor de stijgende loon- en prijsontwikkelingen.

De huidige begroting 2020 van de gemeente Laarbeek is voor de raming van de zorgbudgetten al gebaseerd op de ramingen na de 2^e kwartaalrapportage 2019 van de GR Peelgemeenten, verhoogd met een index van 3,4%.

Daarnaast is er in de begroting 2020 aanvullend een voorzichtigheidsstelpost van € 79.000 opgevoerd voor volumegroei bij de Wmo in het kader van een doorwerkend effect van de invoering van het abonnementstarief per 1-1-2019. Voor het overige is meerjarig de ontwikkeling van de benodigde middelen voor de zorgkosten constant gehouden.

Een andere consequentie van de invoering van het abonnementstarief is een daling in

de inkomsten uit de 'eigen bijdrage'. Voor 2019 is een raming opgenomen van € 90.000. Tot op heden heeft Laarbeek ± € 74.000 aan eigen bijdragen ontvangen.

- *Decentralisatie beschermd wonen:* Er wordt een regionaal plan van aanpak opgesteld om de overgang van verantwoordelijkheid voor beschermd wonen van de centrumgemeente Helmond naar de regiogemeenten goed te laten verlopen. De overgang start in 2021.
- *Ontwikkelingen jeugd:*
 - o In de doorontwikkeling (= verbeterde aansluiting tussen vraag en aanbod) van de Product Diensten Catalogus (PDC) wordt prioriteit gegeven aan de producten 'begeleiding' en 'behandeling'. Dit wordt gezien als een reële mogelijkheid om tot kostenbeheersing te komen.
 - o Het medisch verwijsprotocol is vastgesteld, waarmee meer grip ontstaat op zorginzet na verwijzing door een medisch specialist.
 - o Veel jongeren in de hulpverlening komen uit een echtscheidingssituatie. Vanuit de regio wordt meegewerkt aan het landelijke programma 'Scheiden zonder schade'.
 - o Het doel was om met ingang van 1 januari 2020 te gaan werken met nieuwe contracten voor verblijf en hoog specialistische behandeling. Daarmee zou de B-variant verdwijnen. De aanbesteding van de nieuwe contracten kan echter pas in 2020 worden afgerond. Dit maakt dat B-variantafspraken verlengd moeten worden.
- *BMS:* het taakveld BMS vraagt om een heroverweging van taken en verantwoordelijkheden tussen het lokale veld en de regionale partners in deze: Senzer en Peelgemeenten. Hiertoe is een gezamenlijke notitie in voorbereiding. Onder regie van de Peelgemeenten is samen met de vijf deelnemende gemeenten een regionale visie schuldhelpverlening opgesteld. De inkomensverklaring is ontwikkeld en tot uitvoering gebracht.
Overeenkomstig met hetgeen dat uit de evaluatie van de GR Peelgemeenten naar voren is gekomen, speelt ook op het gebied van BMS onduidelijkheid over het takenpakket van de GR Peelgemeenten. Hierdoor zijn een aantal thema's zoals harmonisatie bijzondere bijstand, doorontwikkeling inkomensverklaring en vroegsignalering nog niet tot uitvoering gekomen.

Uitvoeringskosten GR Peelgemeenten

Na het derde kwartaal is de verwachting dat de GR Peelgemeenten het jaar 2019 kan afsluiten met een gering positief saldo van naar verwachting € 150.000. Dit komt vooral omdat de post onvoorzien niet nodig zal zijn. Ook de opgenomen verplichting voor een nabetaling aan Senzer blijkt niet nodig te zijn.

Als uitwerking van het evaluatierapport wordt de bestaande formatie en alle overige budgetten van de begroting 2020 doorgelicht. De GR Peelgemeenten heeft met haar brief van 1 oktober jl. al aangegeven dat de inschatting is dat de uitwerking van de uitvoeringsagenda op het onderdeel 'robuuster maken van de bedrijfsvoering' extra kosten voor de bedrijfsvoering tot gevolg zal hebben van maximaal € 130.000 voor de vijf gemeenten in totaal.

Inmiddels blijkt uit de 1^e begrotingswijziging 2020, waarmee het Dagelijks Bestuur ingestemd heeft, dat het de GR gaat lukken om de benodigde formatie-uitbreiding binnen de beschikbare financiële middelen te realiseren. Door een aframing van de post Onvoorzien en doordat de functionaris Gegevensbescherming vanaf 2020 – in lijn met de evaluatie van de GR – niet meer door de GR Peelgemeenten wordt geleverd, leidt dit zelfs tot een daling van de inwonersbijdrage. De kosten voor deze functionaris moeten gemeenten echter wel zelf verwerken in hun eigen begroting.

De 1^e wijziging van de begroting 2020 wordt in het 1^e kwartaal 2020 voor zienswijze aan u voorgelegd. Daarbij zullen de effecten op de gemeentelijke begroting van de overheveling van de kosten voor de functionaris Gegevensbescherming meegenomen worden.

Bijlagen

1. Rapportage zorgkosten Laarbeek 2^e kwartaal 2019
2. Rapportage zorgkosten Benchmark Peelgemeenten 2^e kwartaal 2019
3. Rapportage 2^e kwartaal 2019 Organisatie-/beleidsontwikkelingen inclusief uitvoeringskosten
4. Rapportage zorgkosten Laarbeek 3^e kwartaal 2019
5. Rapportage zorgkosten Benchmark Peelgemeenten 3^e kwartaal 2019
6. Rapportage 3^e kwartaal 2019 Organisatie-/beleidsontwikkelingen inclusief uitvoeringskosten

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris van Laarbeek,

A.C.J.M. de Kroon

de burgemeester van Laarbeek,

F.L.J. van der Meijden